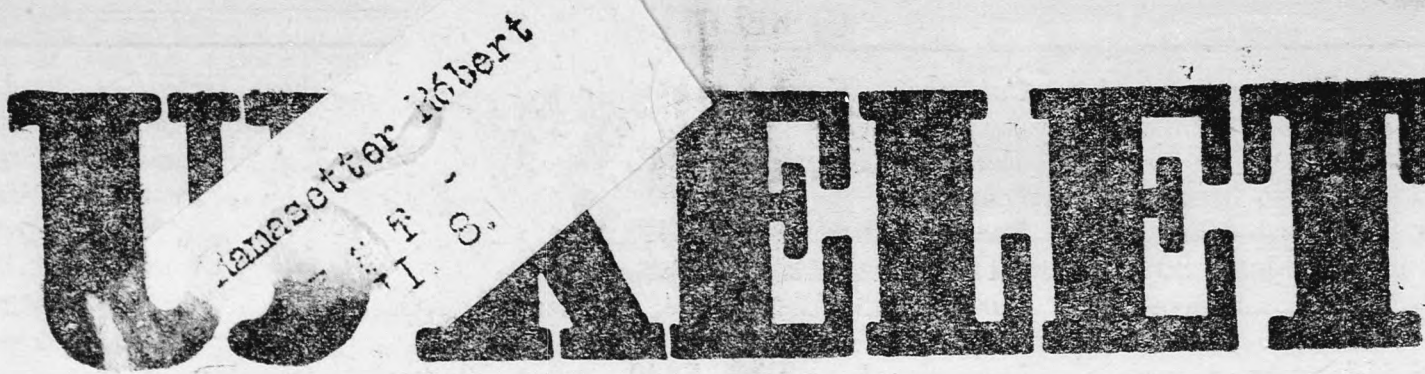

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
C. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Sz. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaszerződés alapján
Budapesten és vidéken 5 lej
Kolozsvárban is 5 lej

ESZDÓ · POLITIKAI · NAPILAP

ELOFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 július 9 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 152 szám

5687 Tamuz 9

A kormány átlag hatvanszázalékos többséget szerzett magának a választásokon

Nincsen még lezárta, egységes képünk a választási harcokról, a szavazatok összeszámolása, elrendezése és osztályozása még nem nyert végleges befejezést, egyet azonban már visszavonhatatlan bizonyossággal tudunk: a kormány „megsemmisítő” győzelmet aratott. Igaz, hogy ezt tudtuk már a választások előtt is. Senki előtt pillanatig sem volt kétséges, hogy Bratianu nem ok nélkül távolította el a Stirbey-kormányt és nem éppen abból a célból, mert ő még tisztább és szabadabb választást akart, mint Stirbey. Az Averescu-kormány bukása óta a politikai események óramű pontosságra következtek be úgy, ahogyan azt minden beavatott politikai tényező előre tudta. Azt hisszük, nincsen egyetlen világosan gondolkodó polgára az országnak, akit a választások eredménye meglepett volna. Legfeljebb néhány, most először alkalmazott választási eljárás hatott az újdonság ingerével, de ez az inger sem volt oly nagy, hogy komolyabb veszedelmeket vont volna maga után.

Ha a tegnapi lezajlott választások eredményeit azonban egy idegen és hazánk viszonyai-
val kevésbé ismerős ember venné közelebbi vizsgálat alá, úgy minden bizonnyal elsodálkozna egyik vagy másik jelenség felett. Nem értené meg például, hogy a román nép, amelyet a világ egyébként józan, okos és következetes népeknek ismer, politikai tekintetben milyen hihetetlen gyorsasággal változtatja felfogását és meggyőződéseit. Más országokban az ilyen mélyreható és általános politikai meggyőződés-változtatások évtizedek, sőt néha évszázadok alatt következnek be. Nálunk egy rövid esztendő elegendő volt ahhoz, hogy a választók százezrei és milliói az egyik politikai párttól a másikhoz partoljanak át.

Ha összehasonlítjuk az ideai választások eredményeit az Averescu tábornok irányítása alatt lefolytatott tavalyi választások számadataival, föltöbb érdek megállapításokra adódik alkalom. Valószínűleg megdöbbenő, hogy a liberális párt népszerűsége alig egy év alatt milyen hihetetlen arányokban megnövekedett a választópolgárok körében. Az itt következő kis táblázat szemléltető képét nyújtja ennek a népszerűséggyarapodásnak. Csak néhány példát ragadunk ki, de ugyiszólván az összes megyékben — kivéve néhány erdélyi választókerületet — ugyanez a helyzetkép.

A liberális párt szavazatainak aránya így oszlott meg.

	1926-ban	1927-ben
Udvarhelymegyében	528	17.101
Háromszék megyében	265	17.191
Dolj megyében	1514	20.197
Romanati megyében	4401	41.104
Tutovamegyében	1029	22.016
Ramnicul Valcea megyében	271	36.646
Biharmegyében	1619	29.776

A példák felsorolását a végtelenségig folytathatnánk, de azt hisszük, hogy már ezek is éppen elegendő mértékben bizonyítják, milyen hihetetlen arányokban növekedett meg a liberális párt tekintélye és népszerűsége egy év leforgása alatt. Tízszor, huszszor, sőt vannak kerületek, ahol százszor annyi szavazatot kaptak a liberális párt az idén, mint a tavalyi választásoknál. Kötve hisszük, hogy volna még egy politikai párt Európában, amely ilyen rövid idő alatt ilyen tüneményes karriert futott volna be.

De ennek a nagy előretörésnek sajnos meg-

van a maga ellenpólusa is és a mostani választás újabb beigazolása volt a fizikából ismeretes energia-megmaradás elméletének. Ugyanis, amilyen értékben a liberális párt népszerűsége növekedett, ugyanolyan mértékben csökkent meg az előző kormányzópárt, az Averescu-párt népszerűsége. És amilyen megsemmisítő győzelmet arattak a liberálisok, ugyanolyan megsemmisítő vereséget szenvedtek az averescanusok. Szolgáljon erre is bizonyosággul néhány be-
szédes példa.

Az Averescu-párt szavazatainak aránya így oszlott meg:

	1926-ban	1927-ben
Udvarhelymegyében	19.557	142
Dolj	14.399	506
Romanati	26.683	334
Putna	18.732	247

És így folytathatnánk a felsorolást az ország hetvenegy megyéjén keresztül. Az a párt, amely egy évvel ezelőtt közel háromszáz képviselő felett rendelkezett, az idén még annyi

szavazatot sem tudott összehozni, hogy egyetlen képviselőt küldhessen a parlamentbe. Ez a tény — azt hisszük — mindennél jobban jellemzi politikai életünk szeszélyes változékonyságát.

Egyetlen párt van csupán az országban, amely nem vett részt a népszerűség-emelkedésnek ebben a hausse-jában, baisse-jében: a nemzeti parasztpárt. Ez a párt ott, ahol fizikailag mód adatott rá, megmutatta, hogy változatlanul bírja a választók tömegeinek bizalmát. Ennek a következevényének tudható be, hogy számos vármegyében különösen Erdélyben, a szabad választások ellenére is sikerült megszereznie az abszolút többséget.

A nagy esemény, amely heteken keresztül izgalomban tartotta az ország lakosságát, lezajlott immár. A kormány kolozsvári félhivatalos lapja azt írja, hogy „ezek a választások politikai életünket a nyugati kulturálmok színvonalára emelték”. Ezek után lehet-e még szavunk? Mint jó és engedelmes állampolgárok, tudomásul vesszük tehát, hogy politikai életünk most már csakugyan nyugati nivón mozog.

Részletes választási eredmények:

A kormány jelentése szerint az averescanusoknak, jorgistáknak, cuzistáknak egy se, a kisebbségi blokknak legfeljebb három képviselője lesz

Az Uj Kelet ma reggeli számában már közöltük az országos kamarai választásoknak azokat az eredményeit, amelyeket tudósítónk a kora hajnali órákig telefonon szerkesztőségünkbe eljuttattak. Az első jelentésekből rögtön nyilvánvaló volt, hogy míg Erdélyben a legtöbb helyen abszolút, de mindenütt legalább relatív többséget ért el a nemzeti parasztpárt, addig a régi királyságban a liberális párt a szó szoros értelmében lehengerelte az ellenzéket és egyes kerületekben olyan hihetetlen fölényrel került ki a szavazatok összeszámolásából, amit a legvérmesebb liberálisok sem mertek remélni.

Mint érdekes kuriózumot említjük fel, hogy Oltmegye legnagyobb választókerületében 2039 liberális és 1 nemzeti parasztpárti szavazatot adtak le. Ez a szám nagyon meggondolkoztató még akkor is, ha feltesszük, hogy Oltmegye egyik kerületében egyáltalában nincsenek nemzeti parasztpárti szavazók, hiszen minden kerületben, minden listán szereplő pártnak négy bizalmija és több asszisztense foglalt helyet az urnák körül és furcsa, hogy Oltmegye említett kerületében — ha nem is lettek volna nemzeti parasztpárti szavazók — a párt bizalmiai és asszisztensei összesen 1 szavazatot adtak le.

A régi királyságbeli eredmények másik karakterisztikuma, hogy az averescanus jelöltek, akik tavaly éppen olyan megsemmisítő fölényrel győztek, mint az idén a liberálisok, most éppen olyan minimálisan kevés szavazatot kaptak, mint tavaly a liberálisok. Tempora mutantur...

Az eddig beérkezett végleges megyei eredményeket országrészek szerint itt adjuk:

Ókirályság

Calarasiban a liberálisok 30149, a nemzeti parasztpárt 14622, az averescanusok 1491 szavazatot kaptak.

Doljban a kormánypárt szavazatainak száma 20197, a nemzetipárté 1000, a Jorga-párté 789, az averescanusoké 506, a szocialistáké 130, a keresztény ligéé 317, a munkásblokké 135.

Dorohoi: Kormánypárt 9210, averescanus 700, cuzisták 1800, nemzeti parasztpárt 3200.

Vlasca: Kormánypárt 29230, nemzeti parasztpárt 2180, averescanus 195, keresztény liga 249.

Oltmegye: Kormánypárt 30568, nemzeti parasztpárt 83, averescanusok 29.

Prahovamegye: Kormánypárt 40581, nemzeti parasztpárt 9093, averescanus 593, Jorga-párt 1522, keresztény liga 1231, szocialisták 371.

Arges: Kormánypárt 39986, nemzeti parasztpárt 2363, averescanus 208.

Romanati: Kormánypárt 41.104, nemzeti párt 3543, averescanusok 334.

Ramnicul Valcea: Liberális 36.646, nemzeti parasztpárt 4342, averescanus 203.

Teleorman: Liberális 40.000, nemzeti parasztpárt 3165, averescanus 874, Jorga-párt 962.

Dambovita: Kormánypárt 27.995, Maniu-párt 1291, Jorga-párt 894, keresztény liga 757, averescanusok 431, szocialisták 64.

Tecuciu: Liberálisok 15.410, Maniu-párt 1740, Jorga-párt 243, averescanusok 175.

Covorlui: Kormánypárt 14.843, nemzeti parasztpárt 8552, Jorga-párt 2060, keresztény liga 684, averescanusok 333, munkásblokk 328, szocialista 375.

Constanta: Kormánypárt 19.898, nemzeti parasztpárt 9468 keresztény liga 357 averescanusok 751, Jorga-párt 797, munkásblokk 374.

Putna: Liberális 29.736, nemzeti parasztpárt 1430, averescanusok 247, Jorga-párt 456, munkásblokk 236, szocialisták 80.

Braila: Kormánypárt 19.554, nemzeti parasztpárt 4159, averescanusok 447, Jorga-párt 442, keresztény liga 727, szocialisták 828.

Tulcea: Kormánypárt 14.912, nemzeti parasztpárt 5836, averescanusok 625, keresztény liga 485, munkásblokk 213.

Durestor: Kormánypárt 15.449, nemzeti parasztpárt 516, averescanusok 1383, munkásblokk 109.

Targu-Neamt: Kormánypárt 4891, nemzeti parasztpárt 2657, averescanusok 119, keresztény liga 1020, munkásblokk 146.

Falciu: Kormánypárt 19982 nemzeti parasztpárt 639, cuza 1743.

Mehedinti: (még nem teljes) Kormánypárt

15.143, nemzeti parasztpárt 1.175, avereszkánusok 305, keresztény liga 377, munkásblokk 356, Jorga-párt 82.

Jasi: Kormánypárt 12.988, nemzeti parasztpárt 2920, keresztény liga 1888, szocialisták 1080, avereszkánusok 877, munkásblokk 802.

Botosani: Kormánypárt 18.371, nemzeti parasztpárt 8578.

Braila: Kormánypárt 22.677, nemzeti parasztpárt 15.026.

Az erdélyi és bánáti eredmények

Nemzeti parasztpárt kapott többséget:

Sebeny megye: Liberális 6.069, nemzeti parasztpárt 14.677, kisebbségi blokk 10.143, néppárt 1110, szocialista 334, munkásblokk 474.

Szamos megye: Liberális 5622, nemzeti parasztpárt 24.036, kisebbségi blokk 3899, averescanus 926, szocialista 752.

Szilágy megye: Liberális 10.289, magyar párt 12.579, nemzeti parasztpárt 27.961, munkásblokk 2377, néppárt 712.

Kolozs megye: Liberális 8570, magyar párt 7220, szoc. dem. 968, dolgozók 1110, néppárt 618, nemzeti parasztpárt 24.053.

Hunyad megye: Nemzeti parasztpárt 26.801, liberális 25.234, kisebbségi blokk 2334, szoc. dem. 2638, munkásblokk 675, averescanus 702.

Naszód: Kormánypárt 12.762, nemzeti parasztpárt 15.615.

Arad: Nemzeti parasztpárt 13.656, kisebbségi blokk 12.389, liberális 10.563, dolgozó 541, szocialista 559, cuzista 1436, averescanus 954.

Temes megye: Liberális 21.337, nemzeti parasztpárt 31.735, kisebbségi blokk 27.687, szocialista 5767, dolgozó 6005, averescanus 1764.

Kisküküllő: Liberális 4913, nemzeti párt 12.037, kisebbségi 7205, szocialista 668, averescanus 386.

A beszarábiai és bukovinai eredmények

Soroca: Kormánypárt 7795, nemzeti parasztpárt 1390.

Hotin: Kormánypárt 42.150, nemzeti parasztpárt 5180.

Čahul: Kormánypárt 21.450, nemzeti parasztpárt 336.

Cetatea-Alba: Kormánypárt 17.552, nemzeti parasztpárt 1260, kisebbségi blokk 599, néppárt 206.

Ismail: Kormánypárt 7892, nemzeti parasztpárt 615.

A máramarosi választások

A máramarosi választások — amelyeknek számszerű eredményéről lapunk más helyén számolunk be — az erőszakosságok és a presszió jegyében zajlottak le. Mindaz, ami a választások előtt történt, csak előjáték volt a választásokhoz. Máramarosszigeten a választások napján Fried Miksát, az Uj Kelet szigeti tudósítóját és sok más, „megbízhatatlan“ zsidó szavazót egész nap fogva tartották a rendőrségen. Havasmezőn, Suhaton és más községekben, ahol szintén „megbízhatatlan“ szavazókat sejtettek a hatóságok, egyáltalán nem adták ki a szavazóigazolványokat. Máramarosszigeten valószínűleg tragikomikus jelenetek játszódtak le. Hallottak szavazóigazolványaival liberális kortések kétszer-háromszor szavaztak le a különböző választókerületekben. A zsidó ifjúságot egyáltalán nem engedték az urnához.

Az a tény, hogy a Máramarossziget városában mindezek ellenére 1023 szavazatot ért el a nemzeti parasztpárt listája, a liberálisok 1403 szavazatával szemben, azt bizonyítja, hogy a szigeti zsidóság minden presszió ellenére is kitartott jelöltje: dr. Fischer József és a nemzeti parasztpárti lista mellett. A legjobban dokumentálja ezt a tény, hogy az elmúlt évben, az Averescu-kormány alatt inszenzált választások idején Máramarosszigeten mindössze 400 szavazatot ért el a nemzeti parasztpárt. A máramarosi zsidóság a választásokon politikai érettségéről és a zsidó polgári öntudatáról adott tanúságot.

A választási eredmények szerint tehát, Máramarosban a nemzeti pártnak csupán listavezetője: Dr. Juga Gábor felsővisói ügyvédi jutott mandátumhoz. A Zsidó Választási Blokk és a nemzeti párt között létrejött választási megegyezés értelmében azonban dr. Juga le-

Caliacra: Kormánypárt 17.821, nemzeti parasztpárt 336.

Tutova: Kormánypárt 22.016, nemzeti parasztpárt 683.

Bacau: Liberális 32.641, nemzeti parasztpárt 4494, cuzisták 1355.

Buzau: Liberális 45.194, nemzeti parasztpárt 2733.

Lapusna: Liberális 44.440, nemz. parasztpárt 2545, cuzisták 1057.

A liberálisok kaptak többséget:

Marostorda: Kormánypárt 20.200, kisebbségi blokk 6.100, néppárt 1.562, nemzeti parasztpárt 10.500, munkásblokk 1.800.

Udvarhely megye: Kormánypárt 17.101, kisebbségi blokk 2.755, nemzeti parasztpárt 1.319, dolgozók 193.

Biharmegye: Nagyvárad várossal együtt leadtak összesen 64.914 érvényes szavazatot. A szavazatok aránya a következő:

Kormánypárt 29.776, nemzeti parasztpárt 19.193, kisebbségi blokk 8.595, munkásblokk 5.149, szocialista 2.201.

Tordamegye: Kormánypárt 12.776, nemzeti parasztpárt 11.084, kisebbségi blokk 3.866, néppárt 275, szocialista 801 munkásblokk 180.

Máramaros: Kormánypárt 10.130, nemzeti parasztpárt 6166, szocialista 120, avereszkánus 295.

Nagyküküllő: Kormánypárt 13.191, nemzeti parasztpárt 5575, kisebbségi blokk 11.192.

Háromszék: Kormánypárt 17.129, nemzeti parasztpárt 1.671, kisebbségi blokk 3.229.

Brassó: Liberális 8362, nemzeti parasztpárt 6511, averescanus 190, kisebbségi 5108, dolg. 367, szoc. dem. 166.

Tighina: Liberális 32.329, nemzeti parasztpárt 8006.

Bukovina

Campolung: Liberális 11576, nemzeti parasztpárt 1157.

Radauti: Liberális 15.422, nemzeti parasztpárt 4457, kisebbségi 1183.

Csernovitz: Liberális 19.011, nemzeti parasztpárt 3685, kisebbségi 2178, szocialista 13.443.

később egy éven belül lemond mandátumáról, hogy átadja helyét a lista második helyén álló dr. Fischer Józsefnek. Nincs kizárva azonban, hogy dr. Juga még a parlamenti ülészek megkezdése előtt átadja mandátumát dr. Fischer Józsefnek. A liberális listán dr. Mihályi Péter, Jon Urdea és Mihail Condruș lettek megválasztva.

Uj részletek a hunyadmegyei attakról

Dévaról jelenti tudósítónk: A hunyadmegyei atrocitásokról még ma sem lehet teljesen tiszta képet nyerni. Tegnap számunkban jelentettük,

A kormány azért hengerelte le a regátban a parasztpártot, hogy elszakítsa őket a nemzeti párttól

A bukaresti „Cuvantul“ legújabb számában igen érdekes kommentárokat fűz a választások kulisszatitkaikhoz. A bukaresti lap híradása feltétlenül alkalmas arra, hogy feleletül szolgáljon az erdélyi embernek önként adódó problémára: Hogyan és miért kapott a liberális párt az ókirályságban és Bukovinában olyan megsemmisítő többséget a nemzeti parasztpárttal szemben, amelynek népszerűsége éppen fordítva aránylik az urnákból kikerült szavazatok számához. Erdélyben pedig meglehetősen szabadon érvényesülhetett a választók akarata, ami a nemzeti parasztpárt viszonylagos győzelmét eredményezte.

A cikknek különös érdekességet kölcsönöz az a tény, hogy az még a választások előestéjén íródott:

— Ráműtattunk arra — írja a lap — hogy Bratianu Jonel, az összetűlt parlamentnek, amelyre döntő fontosságú kérdések megoldása vár — hosszu

hogy Groza és Vlad volt miniszterek valóságos közelharc árán tudtak csak a választási termékekbe jutni. A választási terror legérdekesebb esete az volt, hogy Groza Pétert abban a percben, mikor a solymosi hidon keresztül a Maroson túl fekvő községekbe akart jutni, leütéssel fenyegette a csendőr. Ebben a pillanatban Koziarszky Vilmos dévai fényképész lefényképezte a jelenetet. Ma Koziarszkyt letartóztatták és erőszakosan akarták elvinni a lemezeket, azonban azok már Groza birtokában voltak, mire a fényképészt szabadon bocsátották. A nemzeti parasztpárt parasztjaitól elvett szavazócédlákkal 10 község választóit a liberális listára szavaztatták le, az egyik körzetben pedig 10 község közül csak négyet engedtek urnához. Puj községben feltörték az urnát és megsemmisítették az ellenzéki szavazatok nagy részét. Zámiban letartóztatták Bogdan nemzetipárti képviselőjelöltet és ugyanitt véresre verték Sarb ellenzéki bizalmi férfit. A dévai szavazókerületben nem engedték urnához Kozia község szavazóit. A választások napján az egész megye területén fogvatartották az ellenzéki bizalmiakat és nem engedték őket választási zónán belül. A két ellenzéki listavezető, dr. Groza Péter és dr. Vlad Aurel volt miniszterek óriási erőfeszítéseket tettek a terror megakadályozására és több atrocitásról jegyzőkönyvet vettek fel. A hunyadmegyei választásokat állítólag megsemmisítik.

Listák a megbízható liberálisokról

A nemzeti parasztpárt kolozsvári irodájába tegnap óta szakadatlanul érkeznek jelentések a vidéki tagozatoktól a választási visszaélésekről. A fogarasmegyei nemzeti parasztpárti képviselőjelöltek tegnap téviratot intéztek a hadügyminiszterhez, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy a választási rend biztosítására kivezényelt karhatalom nyílt propagandát fejt ki a kormánylista érdekében. Árpás, Carta és Vad községeket valósággal blokk alá vették és elősegítették az urnamanipulációkat.

Egy másik jelentés arról számol be, hogy a kolozsmegyei Borsa községet harminc csendőr tartotta megszállva 400 nemzetipárti szavazót nem engedték az urnákhoz. Magyar Derzsén csak azokat engedték szavazni, akik a csendőrpáncsok listáján, mint megbízható liberálisok szerepeltek. Tureniben a szavazás helyét az iskola épületéből a jegyző házába helyezték át és csak jóval a szavazás megkezdése után engedték be dr. Chetant, a nemzeti parasztpárt bizalmiját.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni dr. Hatiegan Emil egyetemi tanárral a nemzeti parasztpárt második helyen jelölt kolozsmegyei képviselőjelöltjével, aki elmondotta munkatársunknak, hogy ellenőrző útjában több helyen feltartóztatták. Bács előtt a csendőrök nem akarták továbbengedni, hiába mutatta fel a törvényszék elnökének 103 szám alatt kiállított igazolványát, hogy joga van a választókerületeket bejárni, nem respektálták és követelték, hogy a megyei prefektustól hozzon igazolványt. Kénytelen volt tehát útját megszakítani és visszatérni Kolozsvárra, hogy a prefektusnál interveniáljon. A nádas csendőrség azonban a prefektusi igazolványt sem respektálta és azzal utasították vissza, hogy nem tudnak olvasni.

életet, kormányának pedig nyugodt és biztos atmoszférát szeretne biztosítani. Ezért kaptunk egy sui generis „nemzeti kormányt“, pártokon kívül álló nemliberális (illetőleg neolibertális) miniszterekkel: Titulescu, Argetoianu, Stelian Popescu, Lupu) és ezért került fel a nemzeti parasztpárttal való kormánykollaboráció kérdése is, amelyre viszont Maniu ellenvetése következett: A parlament feloszlata. Így került fel azután a harmadik kombináció.

Az erdélyiek „favorizálása“

Ez a kombináció a nemzeti parasztpárt elhelyezkedésének megdöntésére irányult. Ugy hírlik ugyanis — írja a lap — hogy Bratianu már a választások előtt biztosíthatta volna magának a nemzeti parasztpárt egy erdélyi csoportjának támogatását, közvetlenül a Sturbey kormány bukása után. A liberális törzsfőnök azonban nem akarta a hivatalos

Joseph

párttól elszakítani ordét: Hagyni a nemzetipárti vezérlaboráció gondolatát. Teljesen nagy. Tel a regátban és a tiakat, a Mihail tarianistákat. Eke ruzpárt képviselőnek bekerülni, a pártot, mint annak adják el azt a n előke ajánlani fo

Ennek eredménye parlamentáris kor Jonel elnökle a képviselőin, Lupu vül belépének a többiek: jorgisták mukrál fogva au pen azután — fe meg volna mentv

A néppárti „fejzése után C. Argetoianu a tériumot és páris foglalja el, mi Popescu lesz. A cájé“, az igazságt cescu foglalja el bukovinai miniszter ségügyi és köz jelöltje a kormány Vasile Sassut, a bornokot fogják

Hogy hogyan választások és h olyan fantasztiku világot vet az a megyei tancabes

CINEMA

Mint hogy a té és kalap című uniformisokat gatósága két

Mikor Páris

a ragyogás és és Noemann K

Élet-ha ka

Szenzá Fős Kezdeté 1/26

A szombat és azokat a nagy mozgó közönsé üvegdu

Láb

sz. Este lábvi léle PODD csapásra megszű kellemes pőfiedtség felül kellemes Kapható győ Csand

Josephine Bacher néger táncosnő vasárnaptól a Magyar Színházban

párttól elszakítani őket. Ezzel szemben kiadta az ordert: Hagyni kell Erdélyben azoknak az erdélyi nemzetipárti vezéreknek megválasztását, akikről közismert, hogy szimpatizálnak a kormánykollaboráció gondolatával, és akiknek száma meglehetősen nagy. Teljes erővel el kell nyomni azonban a regátban és Beszarábiában a „tisza parasztpártiakat”, a Mihalachet követő intranzigens ortodox tzaránistákat. Eképen a parlamentbe a nemzeti parasztpárt képviselőiként csaknem mind erdélyiek fog-nak bekerülni, akik arra fogják determinálni a pártot, mint annak parlamenti képviselői, hogy fogadják el azt a megegyeződést, amelyet a kormány elnöke ajánlani fog.

Ennek eredménye a „Cuvantul“ szerint egy parlamentáris kormány alakulása lenne Bratianu Jonel elnöke alatt, amelybe a liberális többség képviselőin, Lupun, Argetoianun és Titulescun kívül belépének az erdélyi nemzetipártiak is. A többiek: jorgisták, cuzisták, szocialisták, kis szá-muknál fogva amugy sem bírnak jelentőséggel. Eképen azután — fejezi be cikkét a lap — a helyzet meg volna mentve Bratianu számára.

Átalakítják a kormányt?

A néppárti „Indreptarea“ szerint a választások lefejezése után a kormányt azonnal átalakítják. C. Argetoianu elhagyja a földművelésügyi miniszteri ütemet és párisi nagykövet lesz. Helyét dr. Lupu foglalja el, míg munkaügyi miniszter Stelian Popescu lesz. Az „Universul“ igazgatójának tárcájá, az igazságügyminiszteri széklet Istrate Mircescu foglalja el, Inculetz beszarábiai és Nistor bukovinai miniszter lesz. A megüresedő közegészségügyi és közmunkaügyi tárcákra még nincs jelöltje a kormánynak. Az új parlament elnökévé Vasile Sassut, a szenátus elnökévé Vaitoianu tábornokot fogják megválasztani.

Választási mozaik

Hogy hogyan folytak le a régi királyságban a választások és hogyan kerültek ki az urnákból olyan fantasztikus liberális többségek, arra élénk világot vet az a kontesztáció, amelyet az ilfov-megyei tancabestii kerület választási eredményei

ellen benyújtott Buttescu ezredes, ellenzéki jelölt és bizalmiférfi. A kontesztációból kitűnik, hogy az ezredes a csendőrök megakadályozták abban, hogy reggel 6 órakor elfoglalja helyét, végül is reggel 7 órakor egyetlen ellenzéki bizalmiférfit engedtek

A kormány megmagyarázza győzelmét

Duca belügyminiszter kijelentette a Rador tudósítójának, hogy a kamarai választások jelentékenyebb incidensek nélkül folytak le. Sajnálja, hogy Beszarábiában a cuzisták egyik szavazóhelyiségében botrányt provokáltak, úgy, hogy a katonaságnak kellett beavatkozni, mire a választást két órára felfüggesztették, azután a rend helyreállt. Krajovában egy Jorga-párti revolverrel rálőtt egy parasztpártira, a golyó azonban egy liberális választót sebesített meg a lábán. E két incidensen kívül semmi komolyabb esemény nem történt. A kormány tulajdonképpen többséget kapott a régi királyságban és Beszarábia egy részében, a nemzeti parasztpárt az erdélyi megyék többségében megszerezte a győzelmet. Utánuk azonban itt is a liberálisok következnek. Bukovinában ugyancsak a kormányé a többség, kis különbséggel a nemzeti-pártiak előtt.

Lupu és a zsidók

Lupunak a nemzeti pártból való kilépése regátbéli szavazatainak majdnem a felét elvitte és az Urinnea Ferreilor kartellje is rendkívül jelentékeny szavazatmennyiséget szállított a kormánynak. Az Argetoianuval kötött választási megegyeződés, különösen az oltvidéki megyékben jelentett sok szavazatot. Kétséges, hogy a jorgisták, cuzisták, avereszkanusok elérke-e a törvényben előirt két százalékot, hogy bejuthassanak a parlamentbe.

A „Viitorul“ hivatalos jelentése

A „Viitorul“ a kormány nagy sikerét kommentálva kifejti, hogy az ellenzék a vereséget a kormány pressziójának fogja bizonyára tulaj-

be a szekcióhoz, miután már a szavazás megkezdődött és az urnák „átvizsgálása“ megtörtént. A szavazószekcióhoz a csendőrök csak azokat a választókat engedték, akiknek a liberális kortesektől „autorizációjuk“ volt.

domítani, ezzel szemben a valóság az, hogy a liberálisok jól meg vannak szervezve és a legatolsó évet hatalmas propagandára használták fel éppen azokban a megyékben, ahol a liberális szervezetek nagy többséget kaptak. A parasztpárt regátbéli vereségének természetes magyarázata Lupu, Argetoianu és Stelian Popescu kilépése a pártból. Vannak egész megyék, amelyek dr. Lupu iránti szimpátiából voltak eddig a parasztpárt hívei, de most eddigi vezérükkel tartottak. A liberálisok győzelmének további oka Bukarestben, Beszarábiában és Moldvában a zsidó szavazatok jelentékeny száma. A zsidók eddig rendszerint a parasztpárttal szavaztak, most ellenben a liberálisokkal jöttek. Mindezek a körülmények jelentékeny mértékben leszállították a parasztpárt szavazatait.

— Pártatlan szemlélőknek el kell ismerniök, — fejezi be a „Viitorul“ — hogy a választások a rend atmoszférájában folytak le a terror nélkül, erőszakos eszközök igénybevételének mellőzésével.

Könnyen megmagyarázható Jorgáék és Cuza veresége is, már azért is, mert túlságosan kevés megyében állítottak fel jelölteket. A Jorga-párt 71 megye közül csak 25-ben kandidált és így mindenütt nagymennyiségű szavazatra lett volna szüksége, hogy elérje a törvényben előirt kvótát. A cuzisták le vannak törve és el vannak kedvetlenedve. Ők is igen kevés megyében kandidáltak és emellett szavazataik két lista között oszlottak meg. Ami a néppártot illeti, ez a párt most szedte le legutóbbi kormányzása gyümölcsseit.

Haifa kikötőjének építkezését hivatalosan bejelentették a Népszövetség mandatárius bizottságának

A Palesztina-kölcson a Népszövetség előtt

Genf, július 8. A Népszövetség mandatárius bizottsága szerdán folytatta a brit kormánynak a palesztinai közigazgatásról előterjesztett jelentésének vizsgálatát. A bizottság tagjai több pontra nézve kiegészítő fölvilágosítást követeltek, amit az angol kormány megbízottja, Sir John Shuckburgh haladéktalanul megadott. A kérdések leginkább a palesztinai állampolgársági törvény, a gazdasági krízis és a bevándorlás csökkenésének problémáit érintették. Később a négy és félmilliárd fontnyi belső kölcsön hovatfordítása felől érdeklődött a mandatárius bizottság. Shuckburgh azt a felvilágosi-

tást adta, hogy a kölcson jövedelmének egy részét a mandatárius hatalom által folyósított előlegek visszafizetésére fogják fölhasználni, a többit pedig nagyszabású középületekbe, különösen egy modern kikötő építésére Haifában fogják investálni.

A bizottság végül a községek önrendelkezéséről szóló törvény iránt érdeklődött. A mandatárius bizottság ez év őszén egy taggal gyarapodni fog. Németország ugyanis a bizottságba dr. Heinrich Schnee képviselőt fogja delegálni, aki a nyugatafrikai kolóniák utolsó német kormányzója volt.

Az iparügyi miniszter megtiltotta, hogy kőművesmesterek és építőmesterek építkezéseket vállaljanak

(Cluj-Kolozsvár, július 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gazdasági válság súlyosbodásával egyre sürűbb panaszok hangzottak el az iparosok részéről a kontárok ellen, akik valósággal ellepték az egyes ipari pályákat és ezzel csökkentették a törvényes képzettségű és adófizető iparosok kereseti lehetőségét. A panaszok hatása alatt különösen a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara indított erélyes akciót a kontárok ellen. Ennek az akciónak a sikerét jelenti az iparügyi minisztérium legújabb rendelete, amely a „Monitorul Oficial“ tegnapi számában jelent meg. A rendelet kimondja, hogy a jövőben magasepítéseket sem építőmesterek, sem kőművesmesterek nem vállalhatnak, hanem csak olyan iparosok, akiknek megfelelő szakképzettségük és iparendélyük van erre. Ugyancsak a tegnapi hivatalos lap közli, hogy a közmunkát vezető szakemberek, ha bizonyítani tudják, hogy legalább öt év óta

folytatják ezt a mesterséget, ugyanolyan feltételek mellett vehetnek részt a közmunkák árlejtésében, mint a mérnökök és építésszek. Azon közmunkák értékhatárát, amelyeknél nem kértnek képesítési bizonyítványt, huszezer lejről kétszáz ezer lejre emelték fel. A munkavállalási garanciát öt százalékról három százalékra szál-lították le, de ez a kedvezmény csak az állami-lag elismert diplomával rendelkező mérnökökre és építésszekre, továbbá a legalább 3 évi gyakorlattal bíró vállalkozókra és a leglább öt évi gyakorlattal rendelkező munkavezetőkre vonatkozik.

A tegnapi hivatalos lapban jelent meg az a rendelet is, amely az ipartestületek mellett működő biztosok honoráriumát, a Magyarországról lekapcsolt területeken, ötven százalékkal fel-emeli. Tekintettel arra, hogy az ezévi költségvetésben erre a célra nincsen előirányzat, az ipartestületek a tagdíjakat fogják megfelelő módon felelni.

Mint hogy a térparancsnokság betiltotta a Csákö és kalap című filmet, mert az osztrák-magyar uniformisokat tartalmaz, az Opera-Mozgó igazgatósága két óriási premiert ad ma egyszerre

Mikor az amerikaiak Párisba jönnek...

a ragyogás és elegancia filmje, Corinna Griffith és Noemann Koemann Kerry-vel a főszerepekben

Élet-halál harc a felhőkarcoló tetején

Szenzációs dráma 6 felvonásban. Főszerepben Richard Dix.

Kezdeté 1/26 és 9 órakor, vasárnap 4, 6 és 9 órakor,

A szombat és vasárnapi előadásokon osztják ki azokat a nagyszámu ajándékokat az Opera-mozgó közönsége között, amelyeket a Fischer-üvegudvar bocsájtott rendelkezésre.

Láb-ápolókrém és Láb-izzadás elleni

szert. Este lábvíz után egy mogyorónyi nagyságu Csanda-
léte PODOL-lal lábait jól bemasszírozza s evvel egy
csopásra megszüntette a legmekacsabb lábizzadást,
kellemetlen szagot, égető érzést,
puffedséget. Lábait üdén, frissen tartja, a járást vég-
telentl kellemessé teszi. Hatása utólrhetetlen. Ára 35 Lei
Kapható gyógyszerárakban és droguerárakban. Készíti
Csanda-gyógyszerár, Oradea

liberálisokról

ári irodájába
k jelentések
kisszállások
sztpárti kép-
ézték a had-
znak az ellen,
a kivezényelt
t ki a kor-
és Vad köz-
ék és előse-

l be, hogy
mencsendőr
rti szavazót
gyar Derzsen
k a csendőr-
ató liberáli-
vazás helyét
helyezték át
e után en-
parasztpárt

lytatni dr.
al a nemzeti
kolozsmegyei
munkatár-
több helyen
dőrök nem
utatta fel a
att kiállított
asztókerüle-
követelték,
igazolványt.
szakítani és
prefektusnál
azonban a
lta és azzal
k olvasni.

álban kef

és biztos at-
kaptunk egy
talon kívül
miniszterek-
n Popescu.
arasztpárttal
amelyre vi-
parlament
a harmadik

vorizálása“
árt elhelyez-
érlék ugyan-
ár a válas-
a nemzeti
gatását, köz-
n. A libe-
a hivatalos

PIL-PUL

Haj, változnak az idők. Tisza István ha véletlenül feltámadna, volna min csodálkozni és rájönne arra, hogy sok mindent feltaláltak mióta ő meghalt, amiről nem is mert volna álmodni. Hát hitte volna Tisza István, amikor a boldog emlékeztető Kutassy mérnök egyre csak gurult a Vérmezőn és akkorát sem tudott repülni, mint egy maszulett csirke, hogy valamikor harminc óra alatt keresztül szelik át az óceán fölötti levegőtengert?

Persze, hogy nem hitte, hogy is hitte volna. De nem hitt ő egyebet sem. Azt sem hitte többek között, hogy erőszakos és a tömegek mentalitásával ellenkező politikájának érvényt tudna szerezni akkor is, ha a parlament történetesen behozná a titkos választójogot. Amikor a radikális ellenzék túlságosan energikusan kezdte feszegetni az általános és titkos választójog kérdését, Tisza István hallani sem akart róla.

— Szó sem lehet erről — mondotta egyszer a képviselőházban — hiszen, ha a választójog titkos volna, hogyan lehetne ellenőrizni, hogy az a polgár, aki megkapta a voksért a pénzt, valóban ránk is szavaz?

Tisza Pistának igaza volt. Azaz, hogy de-hogy is volt igaza. Mire Kutassytól elérkeztünk Lindbergig azalatt elérkeztünk addig a nagyszerű technikai felfedezésig is, hogy amiről Tisza István még álmodni sem mert, ma már roppant egyszerű dolog. Nálunk a liberálisok kitalálták, hogy bár a választás titkos, a voksot mégis meg lehet venni pénzért vagy fenyegetéssel, sőt nehogy a drága pénz vagy fenyegetés kárba menjen, nagyszerűen lehet ellenőrizni is, hogy a megvásárolt választó nem-e csapta be a vevőt.

Ha Tisza István csöndes szemlélőként végignézte volna a tegnap lezajlott választásainkat, soha többet nem lett volna ludbőrös a háta, ha valaki a titkos választások mumusával találta volna rémiteni.

A titkos választás — papíron — úgy történik, hogy a választási elnöktől minden szavazó kap egy szavazócédulát meg egy pecsétet aztán magára zárja a választási fülke ajtaját és ráüti a pecsétet arra a listára, amelyiket éppen jónak találja. Ez így valóban kifogástalan s a választási titkot tényleg megőrzi — papíron.

Valójában nem egészen így van a helyzet, egy hajszállal másképp és ezen a másképp-hajszállal lóg a zseniális találmány, a titkos választások ellenőrzése.

A szavazólapokat a hivatalos közigazgatási apparátus nyomtatattja ki, de a liberális párt megengedheti magának azt a luxust, hogy ő is nyomasson ki néhány ezer darabot. Hogy veheti-e ennek valami hasznát? Voltaképpen nem, mert csak olyan szavazólapot lehet szavazni, amelyen rajta van a választási elnök pecsétje. Ilyenformán mégis hasznát lehet venni az „illegális” céduláknak, mert egy kis ügyesség-gel lehet készíteni „illegális” pecsétet is, amivel ha a „soronkivüli” szavazólapokat lepecsételték, úgy hasonlítanak a hivatalos szavazólapokhoz, mint egyik tojás a másikhoz.

Es most tessék figyelni. Kezdődik a titkos választás, ahogy az anno 1927-ben Székelyföldön és a regát több kerületében végbe ment. A liberális kortes előveszi a szavazó polgárt, markába nyomja a pénzt, vagy a fenyegetést, a szavazó nyel egyet és megígéri, hogy úgy fog szavazni, mint a karikacsapás.

Ez azonban nem elég, mert ki vállal garanciát arra, hogy a szavazófülkében valóban ígérete szerint fog cselekedni? Erre való az „ellenőrzés”. A szavazópolgár az ígéret, vagy a fenyegetés mellé kezébe kap egy teljesen kész-„félhivatalos” blankettát, amelyen kívül rajta van az elnök ellenőrző pecsétje, belül a liberális rubrikán a „votat” pecsét. Ezt a szavazólapot, kell a választónak az urnába beledobni és hogy valóban az így előre preparált szavazócédulát dobta bele az urnába, annak igazolására ki kell hozza érintetlenül azt a szavazócédulát, amit az elnöktől kapott...

A módszer roppant szellemes és majdnem olyan korszakalkotó, mint az óceánjáró repülőgép. Csak az a kár, hogy az emberek otthagyták

Szabadsága alatt

bárhon keres testének és idegeinek felfrissülést feltétlenül szükséges, hogy a természet munkáját kellőképpen alátámassza. Erre a célra a modern táplálkozástani elvei szerint készült

ARNEA

vitamin tápszer

a legalkalmasabb, mert tartalmazza mindazokat a vitaminokat (életanyagokat), melyek az egészség fenntartásához, fáradt, kimerült, túlfeszített idegek felfrissítéséhez szükségesek.

Kérjen ingyen mintát és használati utasítást az

Arnea tápszergyártól Timisoara 120.

ták szerszámjukat, munkaszatalkat és türelmesen az urnák elé járultak, holott nem a szavazás, csak a módszer a fontos...

Senki ne mondja, hogy nem élünk romantikus világot. A legromantikusabbat, ami eddig különböző korokban lepergett a történelem orsóján. Ime rá az első példa. Berlinben, a „Deutsche Lufthansa” egyik repülőgépét egy jegyepár kibérelte két órára. Ezalatt piros girlandokkal és fehér lilomokkal díszített oltárt állítottak föl a személyszállító kétfedélűn, betelepítettek egy papot, két tanut, azután ők maguk is, már mint a jegyesek föl szállottak a gépbe, amely annak rendje és módja szerint

főlemelkedett és koválygott a Gedächtniskirche és az Osterkirche fölött, közben a pap esketett, a tanuk tanuskodtak és egy gramfon rövid orgonazenét szolgáltatott. Mondja hát valaki, hogy ez a katógó, benzinbűzös realizmus, amit a repülőgép képvisel, nem pipálja-e le a Tieck és Vorentanó világának romantikáját. Mert ezek az emberek nem frázisképzők mondják, hogy a házasságok az égben kötődnek, hanem reális valóságként — megcselekszik. És ezek után vajjon frázis lesz-e, amit mondani szoktak, hogy az ember most már fölrepülhet a légváraiba. Mert levegőbe építeni ez ma frázis, de holnap lehet realizmus. A közlekedési eszköz már megvan hozzá.

Két nap óta működésben van a világ legnagyobb vulkánja

A lakosság pánikszzerűen menekül a Hawai-szigetektől

(London, július 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mindenki előtt még emlékezetes az a borzalmas végpusztulás, amely tavaly nyáron zúdult a Csendes-óceán szigetvilágára, ahol a tűzhányók állandó működése minden évben súlyos áldozatokat követel úgy emberéletben, mint vagyonban. Különösen a Hawai-szigetek környékét fenyegeti állandóan az elsüllyedés, vagy a romok alá temetés veszélye. A lakosság most is a legnagyobb rémületben él, mert a Kilavea-vulkán, amely a világ legnagyobb tűzhányója, két nap óta erős működésben van. A tűzhányó környékén féltoldali erős morajlás hallatszik, éjszaka pedig kísérteties fény jelenik meg a kráter felett. A pánik hatása alatt a szigetcsoport lakosainak egyrésze elmenekült.

Rothemere lordot kiléptetik a konzervatív páriból

(Cluj-Kolozsvár, július 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai és utódállambeli közvélemény még mindig nem tért napirendre az ismeretes Rothermere-ügy felett, amelynek hullámai oly magasra csaptak a nemzetközi sajtóban is. Egyes bukaresti lapok az antiszemita érzelmeiről közismert Northcliff lord testvéröccsét egyszerűen zsidónak állították be és ezen az alaptalan alapon a legátlatzóbb zsidóellenes propaganda indult meg azon cikkek miatt, amelyeket lord Rothermere egyik lapjában, a „Daily Mail”-ban, majd pedig a bécsi „Neue Freie Presse”-ben írt a trianoni békeszerződés revízió alá vétele érdekében. Holott ugyanez a Rothermere, ugyancsak az egyik saját lapjában, a „Daily News”-ben nemrég egész cikksorozatot írt, amelyben követelte, hogy Anglia mondjon le a palesztinai mandátumról és azt Olaszországnak adja át.

Ettől az intermezzótól eltekintve, a Rothermere-ügy nemzetközi eseménnyé nőtte ki magát és a leginkább érdekelt államok közül, különösen Angliában vert fel nagy port. Miut ismeretes, az angol sajtóban nagy kampány indult meg lord Rothermere ellen, akinek most a saját bátyjával is konfliktusa támadt. Ez a konfliktus is a trianoni békevizíó érdekében írott cikkekkel van összefüggésben, habár a konzervatív párt hivatalosan más magyarázatot ad neki. A konfliktusról a londoni United Klub bankettjén maga Sir William Hicks angol belügyminiszter tett igen érdekes jelen-

téseket. Felszólalása során a belügyminiszter visszautasította a kritikának azt a módját, amellyel lord Rothermere és társa, lord Beaverbrook állandóan illeték lapjaikban a miniszterelnököt és a konzervatív párt vezetőit.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a két sajtómágnás aligha fog sokáig a konzervatív párt tagja maradni, miután minden adandó alkalommal, állandóan támadják a párt vezetőiségét. Sir William Hicks, általános derűtlenség között, gunyos jóindulattal azt ajánlotta a jelen nem volt lord Rothermernek és társának, hogy alakítsanak saját pártot maguknak, ha a jelenlegi pártukkal nem tudnak egyetérteni.

Hicks belügyminiszter beszéde politikai körökben óriási feltűnést keltett. A miniszter kijelentései alapján lord Rothermet és lord Beaverbroockot a párt többi tagjai teljesen izolálták és nem tekintik a konzervatív párt-hoz tartozóknak. Minden valószínűség szerint az antiszemita „Northcliff” sajtó vezérei levonják ennek a konzekvenciáját és ténylegesen is kilépnek a konzervatív pártból.

— Rubens háromszázadik születésnapjának ünneplése. Antwerpenből jelentik: Rubens születésének háromszázadik évfordulója emlékére június 21-től augusztus 20-ig országos ünnepségeket tartanak egész Hollandiában. Ez alkalommal a holland posta Rubens emlékbélyegeket fog kibocsátani.

Zsidó

Hitelt akar

(Bécs, július 8.) Megírta az Uj Kelet, hogy a zsidó kerületi képviselők, akik egymást követő vetett munkáival kedden alakult ülésükben a városi tanácsot az alakulást a városi tanácsot megtagadják. A kerületi és ipari tanácsban jelent képviseltette magát Z. V. Chajesz, és az osztrák címadó Goldhammer.

Az elnök elkereskedők és iparosok állást kívánván szerezni, ki-

Szár

Az állampolgárságának minden vár városa. A városi tanács elnökével, bizalmi szemképrázatos munkatársaiban mindegyikükön, az alkotmány betartása pecsétnyomásba tartozását a polgármagisztrátusok szavazataiban szabadválasztás értelmében.

Este 8 óra. Vazókerület elnök az utolsó, az 15. voksát az urnák háttérben hosszú bizalmiférfiai: dr. Domide iskolaigazgató, dr. Keszler, dr. Bratu a népbéla a kisebb szociáldemokraták nevében. Oldalt győződés kifejezés az asztalon üres sőt volt a választás hat szavazatokkal bizalmiférfi meg.

— Most köv urnák titka, avagy blokk... A többiek egy órai vacsoraidő tippelések. — Ahogy a kisebbségi blokk, fel fogjuk osztani a vacsorán az asztalra teszik az tal körül hosszú elé, hat rubrikát következnek: a demokraták, a parasztpártiak. A

Használja

Zol

Bösendorfer és Kával Hoffman Partart Laub hurok, fémszel eladók.

Ros

Cluj

Zsidó kereskedők és iparosok szövetsége alakult Bécsben

Hitelt akar szerezni a gazdasági válság miatt szenvedő zsidó kereskedelemnek és iparnak

(Bécs, július 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy az osztrák fővárosban a zsidó kereskedők és iparosok szövetségbe tömörültek, abból a célból, hogy a súlyos és egymást követő gazdasági krízisek idején vállalt munkával segítsék egymást. A szövetség kedden alakult meg a kereskedelmi kamara üléstermében A. M. Ehrlich elnöke mellett. Az alakulást a rokonközvetek is szívesen támogatják. A közgyűlésen az osztrák kereskedelmi és ipari szervezetek képviselői nagy számban jelentek meg és a vidék is erősen képviseltette magát. A jelenlevők között volt Z. V. Chajesz, Bécs hitközségének főbírája és az osztrák cionista szervezet elnöke, dr. Leon Goldhammer.

Az elnök előadta, hogy a szövetség a zsidó kereskedők és iparosok minden gazdasági ügyében állást kíván foglalni, tagjainak hitelt kíván szerezni, ki akarja építeni a kereskedelmi

kapcsolatokat és segíteni akar a szorongatott zsidó iparosság helyzetén. A szövetség minden bécsi kerületben csoportot állít fel, ugyanígy a vidéki városokban is. A szövetség keretein belül gazdasági tanács fog működni azzal a feladattal, hogy a szövetséget céljai elérésében gyakorlati tanácsokkal támogassa.

Az elnökség megválasztása után dr. Leon Goldhammer nagy érdeklődéssel fogadott előadást tartott a zsidóknak Bécs gazdasági életében való szerepéről. Közölte, hogy Bécsben száz dolgozó közül huszonnyolc a zsidó. A Bécs városának beszállított jövedelmi adó 29.2 százaléka zsidóktól folyik be. Vagyis háromszor annyi, mint amennyi elvárható lenne lakosságbeli számarányuktól.

Az előadást vita követte, majd megalakították a szövetség egyes osztályait: a bankosztályt, az exportosztályt, az ipari segélyezés osztályát és az információs osztályt.

Mondják meg neki, hogy el vagyok foglalva — tér ki Bratu dr. a választás kínos pillanata előtt Metes dr. még ugratja:

— Mondják meg, hogy nem győzi számlálni a néppárti szavazatokat!

Általános derűtség fogadja az ugratást, a másik bőrén szívesen nevetnek. A nemzetipárt már 100 szavazattöbbséggel behozhatatlanul vezet. Hat-száz fele jár. A liberális lista is eléri a kétszázat.

— Kétszáz öntudatos szavazó — mondja Metes dr. — Vagy eltévelyedett — hangzik mindjárt a replika.

Ismét előkerül egy voks — a pecsét a szociáldemokraták és a dolgozók listái közé van téve. Pontosan a közepén a vonalnak fekszik a pecsét, nem lehet megállapítani, hogy a világnézeti harcban melyik árnyalathoz huzott inkább a szavazó szíve. Megsemmisítik.

Félegyre jár már az idő, midőn az utolsó voksot kiveszik. Ez is a liberálisoké. A nemzetipárt győzött.

— Egy bizonyos, mondja Domide igazgató hogy ezek a választások igen szabadok voltak.

Mindnyájan felkészülnek, a sarokban csendesen bóbiskol a delegált tüzfőhadnagy. Őt nem érdeklik a választások. (k. r.)

— A napszámos-liák tragédiája. Budapesti tudósítónk jelenti: Csütörtökön délután három órakor a Katona József-ucca és az Ügynök-ucca sarkán épülő bérpalota ötödik emeletének állványáról lezuhant Kiss Károly 15 éves napszámosfiú és halálra zuzta magát. Kis Károly egy pályaudvari postaaltisztnak a fia, gimnáziumi tanuló volt, de a szünidőre beállott napszámosnak. A szerencsétlenül járt kis diák eddig nyaranta irodákban és üzletekben dolgozott, de az idén csak mint napszámos tudott szünidei foglalkozást találni. Tiszta jeles tanuló volt Kiss Károly és szép reménnyel biztató tehetség, de az élet arra kényszerítette, hogy a pihenésre szánt vakációban testmunkát vállaljon, mert szegény szüleinek különben nem tellett volna fiuk iskoláztatására. Katasztrófáját az okozta, hogy amikor az ötödik emeleti faállványról a téglákat hordta, valaki felülről egy kancsó vizet öntött a nyakába. Megijedt, félrelépett, megszédült és lezuhant.

* Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselőt az ország minden helyiségében.

— Felrobbant egy titkos municiógyár. Madridból jelentik: Madrid egyik elővárosában tegnap este borzalmas robbanás történt. Egy pincehelyiségben már régóta titkos municiógyártás folyik s tegnap este is teljes erővel folyt munka, midőn az egyik robbanó vegyület előállításánál a pincehelyiség a munkások elővigyázatatlansága folytán a levegőbe repült. Kettőn azonnal meghaltak, számosan súlyosan megsebesültek, heten a halállal vívódnak.

GRAMOFONOK

egnagyobb választékban

LEPAGE-nál, Kvár.

Prima tűzifát

legjutányosabban házhoz szállít FISCHER
fatelep, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300 Telefon 1300

Köszvény korai vénség

Elbizás elleni szer a párisi Jodillon golyócska. Kis adag gátolja a hájasodást. Nagyobb adagok lefogyást idéznek elő. — Főszékhely: Dr. Biró gyógyszerész, Cluj.

Egy doboz ára 150 lej.

Urhölgyek figyelmébe

Deutsch Nándor francia és angol női szabósa Oradea, Str. Pictorial Grigorescu (Mészáros-utca) 2 sz. a legkényesebb igényeket is kielégíti. Vidéki megrendeléseket 48 óra alatt elkészítem.

Számoltam a szavazatokat...

Az állampolgári öntudat szabad megnyilatkozásának minden bizonnyal ritka oázisa volt Kolozsvár városa. A vidék falvainak és városainak rémségeivel, bizalmi letartóztatásával és az urnák szemképráztató meglepetéseivel szemben Kolozsvár kerületeiben minden terror nélkül, simán és szabadon, az alkotmány és törvényesség összes formáinak betartása mellett sürithette az elhatározó pécsetnyomásba politikai meggyőződését és hovatartozását a polgár. Bizalmiférfiak sanda gyanuja, a magisztrátusok szigorú lelkiismeretessége öködték a nép akaratát fölött. Egyszóval: Erdély fővárosában szabadválasztások voltak, a szó nemesebb értelmében.

Este 8 óra. Dacusara bíró, a városháza szavazókerület elnöke megtörtli izzadságos homlokát: az utolsó, az 1587-ik számú szavazó is beadta voksát az urnákba. A fényesen világított terem háttérben hosszú asztal körül ülnek a pártok bizalmiférfiai: dr. Metes Péter, volt prefektus és Domide iskolaigazgató a liberálisok, Ion Clopotel újságíró, dr. Kertész Jenő a nemzeti parasztpárt, dr. Bratu a néppárt, dr. Ehrlich ügyvéd, Hexner Béla a kisebbségi blokk, Ehrenfeld Béla a szociáldemokraták, két munkás a dolgozók blokkja nevében. Oldalt az elárult szavazófülkék, a meggyőződés kifejezésének titkos kamarái, balról egy asztalon üres sörösüvegek sorakoznak fel. Meleg volt a választás napján... Az elnök mellett pedig hat szavazatokkal, titkokkal telt urna. Az egyik bizalmiférfi meg is jegyzi:

— Most következik a következő felvonás: Az urnák titka, avagy hogyan győzött a kisebbségi blokk...

A többiek epésen mosolyognak. Az elnök egy-egy órai vacsoraidőt rendel el és ezalatt megindulnak a tippelések.

— Ahogy a szavazókat láttam, 60 százalék kisebbségi blokk, 20 százalék munkások, a többit fel fogjuk osztani.

A vacsorának is végeszakad hamarosan. Az asztalra teszik az első urnát. A bizalmiak, az asztal körül hosszú papírlapokat teregetnek ki maguk elé, hat rubrikára osztják fel, úgy, ahogy a listák következnek: liberálisok, kisebbségek, szociáldemokraták, dolgozók, néppártiak és nemzeti parasztpártiak. Az elnök megnézi a pecsétet, rend-

benlővőnek találja, mire feltöri és kiveszi az első szavazócédulát. Az arcon előremegrednek, szinte halálos csendben várják az első szavazócédula kinyilatkoztatását. Minden bizalmi ceruzája a saját pártjának rubrikája fölött révedez. Magam is nyugtalan leszek.

— Unu! — hangzik az elnök szava. Az első szavazat a liberálisoké. Metes dr. sugárzó arccal jegyez. A második, a harmadik, a negyedik a nemzeti parasztpárt 6-os listájára esik. A magyar párt s a munkások bizalmi megütődöttek hallgatják. Mindenikben él azonban a remény, hogy ők csak ezután következnek. De akkor azután hatalmas tempóban. Milyen csudálatos dolog is ez a titkos szavazás. Mennyi reményt ébreszt az ember szívében.

Az 5-ik végül a kisebbségeké. — A nemzeti párt behozhatatlanul vezet — évődik Kertész dr. a mellette ülő Metes dr.-ral.

— Utolsókból lesznek az első! — hangzik az optimista válasz.

Az elnök szeliden mosolyog és tovább olvassa a szavazatokat. Nemzeti párt, kisebbségi lista, liberálisok, majd elvéve a munkások frakciói. Hosszu szünet után kiáltja ki az elnök:

— Cinci! — Az első a vereszkánus szavazat. A! Megérkezett! Az első fecske! Isten hozott! kiáltásokkal üdvözlök a bizalmiak irónikusán „a nép igazi pártjának” első voksát. Dr. Bratu, a bizalmi rezignáltan jegyez.

A hangulat egyre emelkedettebb lesz. Csipős megjegyzések, ugratások következnek. Egyre világosabb lesz, hogy a nemzeti parasztpárt biztosan tartja a vezetést, utána a kisebbségek, majd a liberálisok jönnek. A sor végén fej a fej mellett küzd egymással, viv véres harcot az utolsóelőtti helyért a munkások két frakciója. Őket a polgári pártok nem érdeklik. Káján pillantásokkal kísérik egymás szavazatait.

Az elnök újabb szavazólapot vesz a kezébe. Nézi hosszasan, majd elmosolyodik:

— Ez a szegény ember az összes pártokra le-szavazott!

Mutatja a lapot, amelyen valóban minden választójel fölött ott ékeskedik a votat bélyegző. Embertünk nem tudta koncentrálni meggyőződését egy listára. Mindegyik kedves volt neki. Sajnos, sorsa a papirkosár. A nemzeti parasztpárt első 100 voksát hatalmas hurrá kíséri. Néha üres szavazólap kerül ki az urnából, majd hosszú szünet után ismét előkerül egy, amelyen a román pártok, a nemzeti párt, a liberálisok és az avarszkánusok listája fölött van a pecsét.

— Ez egy jó román lehetett — mondja Metes dr. Nem tudta, melyikünket szeressen jobban. Megsemmisítik a szavazatot, bár Metes dr. váltig erős-ködik, hogy adják a szavazatot az avarszkánusoknak.

— Ugyis olyan kevés van szegényeknek. Valóban, eddig 5 szavazatot számláltak össze a néppárt listáján. Csönget a telefon: Pric Octavian dr., a néppárt kolozsvári listavezetője érdeklődik az eredmény után, Bratu dr.-t kéri a telefonhoz.

Használja ki a lej emelkedését!!

Zongorák

Bösendorfer és Wirth angol repetációs mechanikával Hoffmann, Produktiv, Genossenschaft, Luna, Parttart Lauberger és Gloss stb. rövid kereszt-húros, fémszerkezetű, vadonatúj zongorák olcsón eladó.

Reszletre is!

Rosenberg,

zongorarakta,
Cluj, Calea Victoriei 5.

120.

Bohtnisskirche pap esketett, amofon rövid hát valaki, ealizmus, amit e le a Tieck át. Mert ezek ják, hogy a hanem realis s ezek után lani szoktak, het a légvá-na frázis, de kedési eszköz

leg-

az a borzal- a tüzhányók t vagyonban. a romok alá rulkán, amely örnnyékén fél- áter felett. A

valiv

elügyminiszter zt a módját, lord Beaver- n a miniszter- zetőit.

hogy a két a konzervatív nden adandó a párt vezető- nos derűtség anlotta a jelen társának, hogy k, ha a jelen- teni.

politikai kö- miniszter ki- eret és lord agjai teljesen ertativ párt- nőség szerint y vezérei le- és ténylegesen

születésnap- jelentik: Ru- évfordulója 20-ig orszá- Hollandiában. tubens emlék-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
 Zsidra: Bálák
 5687. Tamuz 9.
 1927. július 9.

A XV. cionista világhonkongresszus előtt

Tudvalevő, hogy a cionista világszervezet XV. kongresszusa ez év augusztus 30.-án ül össze Baselen. A kongresszus delegátusait a sékelfi etük választják meg országokint a választásokra vonatkozó egységes szabályzatok betartása mellett. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége július hó 24.-ére tüzte ki az erdélyi delegátusok választását. A választási szabályzatot az Uj Kelet legközelebbi számainak egyikében közölni fogjuk. Egész Erdély területe egy választókerületnek számít. Kikötés van rá, hogy Erdélynek 6 delegátus megválasztására lesz joga, a végeleges számot a Szervezet londoni központja fogja a napokban megjelölni.

A Szövetség központi irodája most állítja össze a választásokra vonatkozó tudnivalókat, amelyeket a csoportokkal a jövő hét folyamán közölni fog. A cionista csoportok már most felhívják, hogy minden helységben alkossák meg a helyi választási bizottságot s annak vezetőjét, akinek kötelessége a választásokra vonatkozó közleményeket figyelemmel kíséreni, a jelölés, jegyzőkönyvszerkesztés és a választás körüli teendők lebonyolítása, mert, tekintettel a rövid időre, a kitűzendő termi-

— **Az államtitkár mint pilóta.** Rómából jelentik: Balbó államtitkár néhány nap előtt Mussolini jelenlétében letette a pilóta-vizsgát. A vizsga kitűnően sikerült és Balbó államtitkár azonnal európai körútra indult. Rómából Párisba, innen az angol fővárosba irányította gépét. Mindkét világvárosba egészségben érkezett meg és a repülőter pilotái mindenütt szívesen fogadták. Az államtitkár társaságában egy olasz tábornok és három repülőtest volt.

— **Eljegyzés.** Weisz Helénke Satumare, Liebermann Sándor Oradea jegyesek. (Mindon külön értesítés helyett.)

* **Ma és holnap nyereménynapok az Opera-Mozgóban.** Ne felejtsek el, hogy a mai és holnap előadásokon az Opera-Mozgóban minden haszonötödik jegyvásárló a Fischer-üvegudvar értékes nyereménytárgyaival lesz megajándékozva. Mindenki őrizze meg jegyét, aminek felmutatása ellenében megkapja az ajándékot.

Ön lehangolt és rosszkedvű, mert aranyere sokat kellemetlenkedik. Használjon HAEMORSANT, meggyógyul és lelki egyensúlya újra helyreáll.

* **Bikszád gyógyfürdő nyitva június hó 1-től.** Ivókúra, meleg ásványvíz és szénasavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javalva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedési ellen, nemkülönben hólyag-, vese- és epe-bajknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfekély esetében. — Szobák még eljegyezhetők. — Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágosítást készséggel nyújt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

— **Budapestben dívatba jött a fiatalító operáció.** Budapestről jelentik: Nemetországból tegnap ideérkezett egy dúsagdag előkelő ur, akin az Aréna-uti szanatóriumban fiatalító műtétet hajtottak végre. A páciensbe pávián-mirigyot oltottak be és az operáció kitűnően sikerült. Az utóbbi időben sokan érkeznek külföldről Budapestre, fiatalító operációra, mert az illetők nem akarják, hogy a műtét tudomásra kerüljön.

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT ÉS ÜDESEGÉT
 FOKOZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMÚLHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE
LADY
 ELMÁZS DE COLOGNE ÉS ILLATZSER
 HASZNALATA UTÁN LEHET

— **Megkezdték a Grozavescu hagyaték likvidálását.** Bécsből jelentik: Tegnap kezdődött meg a bécsi törvényszéken a Grozavescu-hagyaték likvidációs tárgyalása, amelyen bemutatták a tragikus véget ért énekes hátrahagyott vagyonának hivatalos leltárát és az adósságaira vonatkozó kimutatást. A tárgyaláson csak Grozavescu édesanyjának, hűgének és kisleányának jogi képviselői jelentek meg. Kövesdy Nelly ügyvédje levélben közölte a törvényszékkel, hogy védenice lemond minden örökösödési jogáról és így az egész eljárás öt nem érinti. A lakásról, amelyet ketten béreltek, valamint a berendezésről azonban a gyilkos asszony nem mondott le. A legújabb hírek szerint, egyébként Kövesdy Nelly újból eljegyezte magát Caltung Detemer örnaggyal, aki tudvalevőleg az első férje is volt.

Uj illatszer és gummí szaküzlet JUNO Cluj, Strada Iorga (Jókai-u.) 5
 OLCSÓ VERSENYÁRAK! FIGYELMES KISZOLGÁLÁS!

nások végelegesek és megváltozhatatlanok lesznek. A jelölő listák benyújtásához a sékelfizetők száz eredeti aláírása szükséges, ennélfogva csak egy meghatározott számú csoportnak lesz joga a jelölésre. A választási bizottságok megalakulásáról július 15.-ig szabályszerű jegyzőkönyvet küldendő be a központi irodának. — A sékellakció a választástól függetlenül tovább folytatandó, mert az eddigi eredmények abszolút nem kielégítők. Ahol pedig az akciót már teljesen lebonyolították, ott azonnal meg kell ejteni az elszámolást, a pénz pedig a Banca Marmorosch, Blank et Co cluj-i bankintézethez átutalandó. Az Uj Kelet legközelebbi számaiban közölni fogják azon csoportok és sékellbiztosok neveit, akik még mindig nem számoltak el a begyűjtött sékelekkel.

— **Hármas leányikreket szült egy soffőr felesége.** Budapestről jelentik: Ritka családi esemény színhelye volt tegnap a Betesda-kórház egyik kórterme. Ide jött be még tegnap reggel Juhász Károlyné, egy soffőr 30 éves felesége. Délután hat óra 30 perckor az aszszonyt heves fájdalmak lepték meg és néhány perc múlva kis leánygyermeknek adott életet. Az orvosoknak már akkor feltűnt, hogy a kis gyermek nagyon kicsi és vézna. Már ekkor valószínűnek tartották, hogy rövidesen testvére fogja követni az ujszülöttet. Erre nem is kellett soká várni. Félórával később az anya újabb leánygyermeknek adott életet. A második számú kis ujszülött ugyanolyan vézna és gyöngye volt, mint az első, sokkal kisebb, mint amilyenek általában az ujszülött gyermekek. A családi esemény ezzel azonban még mindig nem zárult le. Nem telt bele egy újabb félóra — és megjelent a harmadik gyermek! Ugyancsak kislány. Az orvosok megvizsgálták a három ujszülöttet és megállapították, hogy túlságosan gyöngék, fejletlenek. Az ujszülöttek normális súlya körülbelül három kilogram, ezek a kis gyermekek pedig együttvéve sem tesznek ki többet három kilónál. Ezért az orvosok aggod-

nak, hogy a kisgyermek életben maradhat-e?

* **Gyermekmatiné.** Szülők, ne felejtsek el, hogy vasárnap, folyó hó 10-én délelőtt 11 órakor a legjobb vigjátékok, valamint tanulságos darabok lesznek előadva az Opera-Mozgóban. Minden gyerek menjen el, mert a belépődíj csak 5—15 lej.

— **A Habima ismét Európában.** Az egyetlen művészeti értékű héber szinpadit együttes, a moszkvai Habima amerikai turnéjával visszaérkezett Berlinbe. Az együttes Newyorkban új tagokkal egészítette ki magát, viszont néhány tagja, így Jemach igazgató is ottmaradt egyelőre Newyorkban, ahol egy drámai stúdiót akar szervezni, amellyel az Unió nagyobb zsidó centrumait fogja fölkeresni.

Mindenkinek ajánlatos a csl. áll. osztály-sorsjátékban résztvenni. Óriási nyereményesélyek! **59 MILLIÓ 881 ezer korona** lesz a 17.-ik játék öt osztályánál nyereményekben minden levonás nélkül készpénzben kifizetve.

Főnyeremény 2 millió korona

A sorsjegyek árai: 1/4 Kc. 20, 1/2 Kc. 40, 1/1 Kc. 80. Rendelések, a világhírű fölé-árusító cégnél

WALD BANKHÁZ Kosice (Kassa)

Utólagos befizetések az Erdélyi Bank Rt. oradeai fiókja befizetőlapiján, mely bef. lap és játékterv a sorsjegyekhez mellékelve lesz.

I. oszt. huzás 1927 július hó 20.

A Hakoah győzelme Kanadában

A bécsi zsidó csapat az eredeti tervtől eltérően nem tért haza amerikai turájának befejezése után, hanem elfogadva több egyesület meghívását, Kanadába utazott. A csapat egyrésze visszajött Bécsbe, a többiek a Giants-ban szereplő Hakoah-játékosokkal megerősödvé, kanadai városokba látogatott el. A csapat továbbra is Hakoah néven szerepelt, azonban néhány bécsi egyesület intrikája odahatott, hogy bár az együttes csupa Hakoah-játékosokból áll, a Hakoah—Giants kombinált nevet viseli.

Több mérkőzés abszolválása után hétfőn Montrealba utazott a Hakoah. Itt az állomáson a cionista testületek vezetői fogadták a Hakoah-t, majd kedden este az éppen ott vendégszereplő vilnaiak a „Dybuk“-ot adták a Hakoah tiszteletére. Az előadást zsufolt ház közönsége nézte végig, az első felvonás végén a regisször a szinpadról üdvözölte a Hakoah játékosait és vezetőit. Pénteken a Young Man Hebrew Association lunchöt adott a Hakoah tiszteletére, amelyen számos előkelőség, képviselő vett részt. A bécsi zsidó csapatot meleg ünneplésben részesítették. Vasárnap az All Staar Montreal állott szemben a Hakoah. A mérkőzést kedvezőtlen időjárás befolyásolta, egész nap esett és ez a meccs látogatottságát károsan befolyásolta. A Hakoah a következő összeállításban szerepelt: Fábán, Tandler, Gold, Stross, Guttmann, Fried, Schvartz, Hausler, Hess, Grünvald, Fischer. Az első gölt a kanadaiak érik el a 7-ik percben, de Grünvald, Hausler és Fischer révén a Hakoah három göllal biztosítja a vezetést. Hess, Grünvald (fejes) és Gold tizenegyese révén ismét a Hakoah ér el göllöket a második félidőben, a kanadaiak egy egyszerű szabadrugásból, amely érintés nélkül ment a kapuba, szépítenek az eredményen, majd a bíró segítségével két perccel a játékidő letelte előtt újabb gölt érnek el. A mérkőzés maga igen nívós és élvezetes volt, a közönség lelkesen ünnepelte a Hakoah-t.

Hirdessen az Uj Keletben

K
Másfél

Bratian

(Bucuresti-B tudósítójától.)
 ülésszakában nagy aranyárka érték Valeanu tábornok detsügi miniszter Wolff koncernne 40 százalékkal olfekt szerződést a alatt Averescu elpellációkra adott

ötmillió jut tőknek, ha a

Az elmaradt sinre meretes, az Ave közegészségügyi feban az 1927-re e Románia javára n erejéig. A jóvátét től eltérő felhasznál indult meg. Enne

Az ipari ki kirovása. Bukar Oficial“ tegnapi ügyi miniszterü az 1884. évi XV vény alapján ho a lejhez viszony hogy a fenti tör nál (kontárok el harminc lejjel ke

— **Módosító és műtrágyák v tik: Beszámoltu rifa reviziójával ter tegnap újabb tériumok szak-v tározták, hogy a gyorsításával egy intézkedéseket a és kereskedelmi lelnél véleményü ügyminiszter eln kezlet ezután m klaturának módos ahol erre szükse meg, hogy a pén letileg módosított leinek elvámolási az 1780 és 1781- mölcsfák betegség nyek), amelyek z fektionálva érkezi jául a bruttó sújtételek rendelkez tartalmazó szövet kell alkalmazni. A tozó rendelkezései alkalmazandók a valódi selymet tar A valódi és műse vámot a műselyen kiróni, azonban a a rendes selyem t**

Pályáz

Az érmihályfalv 1-én egy tanítói és Pályázni óhajtok, k delkeznek és a rom kéretnek, hogy kérv zoló okmányokkal zéki elnökhöz bek megegyezés szerint. Valea lui Mihai

Közgazdaság

Másfélmilliárd lejért vasuti anyagot rendelt a kormány Németországban

Bratianu Vintila mégis elfogadta a dr. Kind-csoport 40 százalékkal drágább ajánlatát

(Bucuresti-Bukarest, július 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt parlament tavaszeleji ülészakában nagy vihart idézett elő egy 40 millió aranyárka értékű vasuti sínrendelés, amelyet Valeanu tábornok, az Averescu kormány közlekedési minisztere adott a berlini dr. Kind-Otto Wolff koncernnek, holott az európai sinkartell 40 százalékkal olcsóbb ajánlatot tett. A már perfekt szerződést a törvényhozó testületek pressziója alatt Averescu elutasította és az ellenzéki interpellációkra adott válaszában meg is mondta, hogy

ötmillió jutalékot ígértek a közvetítőknek, ha a szerződés keresztülmegy a minisztertanácson.

Az elmaradt sínrendelés helyett azután, mint ismeretes, az Averescu-kormány gyógyszereket és közegészségügyi felszereléseket rendelt Németországban az 1927-re és 1928-ra járó jóvátételi számlán Románia javára mutatkozó 14 millió aranyárka erejéig. A jóvátételi kvótának az eredeti rendeléstől eltérő felhasználása ellen újabb tiltakozási akció indult meg. Ennek ellenére uralmának utolsó nap-

Az ipari kontárok elleni pénzbírságok kirovása. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial“ tegnapi számba közli a kereskedelemügyi minisztériumnak egy rendeletét, amellyel az 1884. évi XVII-ik volt magyar ipari törvény alapján hozott pénzbüntetéseket egalizálja a lejhez viszonyítva. A rendelkezés kimondja, hogy a fenti törvény alapján kirótt bírságoknál (kontárok elleni eljárásoknál) egy koronát harminc lejjel kell egyenlőnek venni.

Módosították a gyapju, selyemárak és műtrágyák vámtételeit. Bukarestből jelentik: Beszámoltunk már arról, hogy a vámtarifa revíziójával kapcsolatban a pénzügyminiszter tegnap újabb értekezletet tartott a minisztériumok szak-vezérigazgatóival, amelyen elhatározták, hogy a revízió munkálatainak meggyorsításával egyidejűleg megteszik a szükséges intézkedéseket arra is, hogy az érdekelt ipari és kereskedelmi körök az egyes revíziós tételknél véleményüket nyilváníthassák. A pénzügyminiszter elnöklete alatt megtartott értekezlet ezután még elhatározta a vámnomenklatúrának módosítását is azoknál a tételeknél, ahol erre szükség mutatkozik. Itt említjük meg, hogy a pénzügyminisztérium ma rendeletileg módosította az új vámtarifa egyes tételeinek elvámolási rendszerét. Így módosította az 1780 és 1781-ik tételt (műtrágyák és gyümölcsfák betegsége elleni fekete szék készítmények), amelyek zsákokban, vagy másképp konfekcionálva érkeznek az országba, a vám alapjául a bruttó súlyt kell venni. A 166—169 tételek rendelkezéseit (gyapju, vagy gyapjut tartalmazó szövetek) mindenfajta textilárunknál kell alkalmazni. Az 565—566 tételek alá tartozó rendelkezések (konfekciók műselyemből) alkalmazandók a tarifában meg nem nevezett valódi selymet tartalmazó konfekció-árunknál is. A valódi és műselyemből készített cikkeknek a vámot a műselyem alá eső tételek szerint kell kiróni, azonban a valódi selyem százalékarányát a rendes selyem taxája szerint állapítandó meg.

Pályázati hirdetés

Az érmihályfalvai izr. el. népiskolában szept. 1-én egy tanítói és egy tanítónői állás betöltendő. Pályázni óhajtok, kik a törvényes képesítéssel rendelkeznek és a román nyelvet tökéletesen bírják, kéretnek, hogy kérvényüket, képesítést és kort igazoló okmányokkal f. hó 31-ig Pollák Mór iskolaszéki elnökhöz beküldeni sziveskedjenek. Fizetés megegyezés szerint.

Valea lui Mihai-Érmihályfalva, 1927. júl. 1.

Izr. iskolaszék

jaiban, amelynek hiteles története még mindig nincsen kiderítve, az Averescu-kormány a gyógyszermegrendelésre vonatkozó szerződéseket aláírta és elrendelte, hogy azokat jóváhagyás végett helyezték a Párisban székelő jóvátételi bizottság elé.

Most aztán a „Cuvantul“ mai száma azt a szenzációs hírt közli, hogy a már elutasított negyvenmillió sínrendelési szerződést Bratianu Vintila pénzügyminiszter aláírta. Alighogy ugyanis a liberálisok kormányra kerültek,

a 14 millió aranyárkat kitevő gyógyszerrendelést stornirozták

és a következő években esedékes jóvátételi összeg terhére a kormány negyvenegymillió aranyárka értékű vasuti anyagot rendelt meg és ebben a megrendelésben benne van a dr. Kind-féle szerződés is. A lap neveket is említi azzal, hogy ezek tekintélyes hasznot hoznak ebből a megrendelésből, amely a közlekedés megjavítása szempontjából feltétlenül szükséges ugyan, de a német cég árai mégis elfogadhatatlanok.

Megmentik a Jakob Neurath céget. Az Uj Kelet hírt adott a legnagyobb bécsi fémárugyár, a Jakob Neurath cég fizetési zavarairól. Bécsi híradások szerint az Allgemeine Kreditanstalt rendezni kívánja a követelések egy jelentékeny részét, úgy, hogy a cég megmenthető lesz. Az angolok követeléseit a céggel szemben ilyenformán állították össze: Schweder 120.000 font sterling, Samuel 34.000 font, Lazare Freres 22.000 font, Seeligmann 20.000 font, Erlanger 18.000 font, Jaffet 18.000 font, Rothschild 17.000 font. Az angol hitelezők áruval és a cég leltáraival lefedeztették követeléseiket.

* Románia új vámtarifája dr. Bereazky Ernő fordításában és alapos magyarázataival 350 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Minden reklamnál többet ér a „DREHER-HAGGENMACHER“ SÖRÖK országosan elismert kiváló minősége

Tőzsde

A piac változatlanul lanyha és üzletlenn.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 július 8 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárlat						
Zürich	3130—3140	—	—	491 ¹ / ₂	3135	11042	13682	650 ¹ / ₄	1924 ¹ / ₂
Newyork	162 ¹ / ₂ —163	519 ¹ / ₂	519 ³ / ₈	2554	163	57370	71050	3375	—
London	790—792	2522 ⁷ / ₅	2522 ³ / ₄	12402	789	2785 ¹ / ₂	3449 ¹ / ₂	16395	48550
Páris	640—650	2034 ¹ / ₂	203450	—	638	2247 ¹ / ₂	2781 ³ / ₄	13230	391 ¹ / ₂
Milano	890—900	2840	2827 ¹ / ₂	139 ¹ / ₂	890	3120	3867	184 ¹ / ₄	546 ¹ / ₂
Prága	480—482	1540	1540	—	482	1700	2105	—	296 ¹ / ₄
Budapest	2840—2850	9060	9055	—	2880	—	12380	58962	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	914	—	290	1008 ³ / ₄	1249	5955	176
Bukarest	—	322	323	1595	—	360	44575	2125	62
Varsó	—	58	5800	—	—	6420	7936	37787	—
Bécs	2290—2300	7310	7310	—	2290	8073 ³ / ₄	—	47587	—
Berlin	3850—3860	123 ¹ / ₈	12310	—	3855	13597	16837	79962	—

Száz lej árfolyama: Zürich (ntó) 323, Páris 1595, Budapest 360, Bécs 34575, Prága 2125.

Ne mulassza

megtekinteni kalapraktáramat, mely eredeti modellekből áll.

Filc és más minőségű kalapokat nagyon olcsón előrehaladott idény miatt kiárusítok.

Alakításokat gyorsan és nagyon jutányos árban készítünk.

Moskovits

kalapszalon

Cluj, C. Reg. Ferdinand 3 udvarban

Hirdessen az Uj Keletben

STANIOL

vezérképviselő és gyári raktár LEPAGE, CLUJ

Még ma kérjen ajánlatot!

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szö 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak egy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Kereskedők figyelmébe!

Ajánlok Erdélyszerte elismert שרענע ארטם a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrrel ellátott, legtisztábban kezelt és frissen olvasztott

libazsirt

Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Utazók! Berkovicsné

Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19.
Izletes konyha. Kerthelyiség.

Apátlan, anyátlan jó családból való 22 éves leány 1-2 gyermek mellé, vagy a háziasszony mellett mint megbízható kiségitő, kóser házba elmenne. — Igényei megállapodás szerint. Cimet közli Kun Gyuláné polg. isk. tanárnő, az árvagondozó alelnöke Oradea Str. Cuza Voda 7.

Hajhullás

és hajkorpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol”
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

Gőzcséplőgépek, gőzkazánok eladó. Hoffner & Schrantz gyártmányu, kitűnő állapotban, kedvező fizetési feltételek. Érdeklődni kizárólag a tulajdonosnál, Friedmann Markus Dumitrita, Jud. Nasaud.

T. Hölgyek!

Modern bubu transformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkísmeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondolás, amelynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kintüntetve hajfestései téren. Minden színben, feismerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókkák kölcsönzése.

Keresek azonnala két vagy három szobás, fürdőszobás, kertes lakást, esetleg cserébe adom belvárosi kétszobás lakásomat. — Ajánlatok Electrohidrocéghez, Calea Reg. Ferdinand 65. 2881

Női és férfi kalapokat

Női és férfi kalapokat gyárt, fest, tisztít és formál legújtanosabban és pontosan. Giradi és pagama kalapokat 24 órp alatt hófehérre tisztít **Hecht** kalaptüzem, — Cluj Egyetem-u. 3. sz. Flókja Dej, Kovács S.-u. 1.

Metropolitól félpercnnyire egy félig kész ház eladó. Értekezni Str. Baron L. Pop 10. sz. Fraternitasnyomda

Géphimzést olcsón vállalkoz. Házhoz is elmennék. Vasut-utca 1. — Jammer Szerén.

Keresek 40-50 éves, jobb zsidó asszonyt, ki a főzésben perfékt Jacob Deutsch Timisoara-Fabrica Str. Dacilor 56. 2888

Legjobban tisztít férfi szalma- és panama-

kalapokat FEHÉR

Str. Memorand. 21 (v. Unió-u.)

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cim a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

Fenyves vidéken zsidó uricsaládnál keres lakást-ellátást augusztus hónapra urinó. Ajánlatok „Nyaralás” jeligére a kiadóba kéretnek. 2885

Különbejárati parkettes, világos szoba butorozatlanul azonnal olcsón kiadó Ferencz József-ut végén. Érdeklődni Transylvania-Film, Str. Regina Maria 6 III. emelet. 2889

Eladó belvárosban föuton egy jómenneteli jó vevőkörrel rendelkező fűszer és csemege üzlet családi okokból. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jeligére a kiadóban

A legelterjedtebb és legnépszerűbb zsidó történet rendkívül olcsó áron

Heinrich Graetz:

Volkstümliche Geschichte der Juden

Halbleinb.

3 Bde

550 Lei

és portóköltőség

Kapható

az UJ KELET könyvosztályában

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárola **Tacâmul** ezüstáru és evőeszköztár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Szerkesztőség, hivatal és ny

Cluj-Kolozsvár, S. L. Pop (Brassai-u)

Telefon:

Szerk. és kiadó 9-77

Es. N. Sz. — —

Egyes szám ára nagyváron és vidék Bukarestben is

1927 július 11

A vál nemz

A kisebb poli

A nagy mér Amit az urnák szellemes választásából hatvanké oédula került ki megkapták a két százalékát.

A háromszáz eddigi összegezt párt osztozkodik párt és a kisebb egészen felmorzsnincs kizárva, h után valamelyik rez magának a l

Peticciók, pót nak ugyan valan változás már ne azonban a mai e a román parlame matikai együttes a kormány részénemzeti parasztvissza 16 és fél tábortban.

Mig a csehszl tucatnyi párt ké egyforma aránysz tékes munkával many uraimon t életünk meglehet fog belőle a külf fog az ellenzék k obstrukcióra képe használ a kormán hasznára lesz azo komoly ellenzéki majd meg.

Ami az egyes illeti, a liberális háritja magától a jelenti, hogy a h magának, hanem parasztságnak, m vető zsidó tömegek és Stelian Popesc rális párt erős szé

Kérdés azonb kerül majd a sor, rendben fogja t egyelőre még a j volna jóslásokba

A plusz 20 sz nak köszönheti a meg azt a választ kezűen osztogatja

A nemzeti pa kapta meg az ós aminek következt 18 százalékát, a Különös, hogy m egyik megyében parasztpárt, addi tudott számottevő

Ez az eredmén hogy a széles erd szer minden fort bonthatatlan egys zeti parasztpárt m rális pártnak font regátbeli elemeine